

BÖLÜM 3

YAKLAŞMA – KAÇINMA MOTİVASYONU ve MOTOR DAVRANIŞA ETKİSİ

Şenol GÜVEN³

MOTİVASYON NEDİR?

Psikoloji biliminin en temel araştırma alanlarından biri olan motivasyon kavramı, bireyleri davranışa iten sebeplerin daha iyi anlaşılabilmesine sağladığı katkılardan dolayı gerek psikoloji gerekse psikolojinin alt bilim alanları için oldukça önemli bir kavramdır. Motivasyon kavramı insanı davranışa iten nedenleri tanımlamak için oldukça yaygın olarak kullanılan bir terimdir ve zaman içinde farklı araştırmacılar tarafından pek çok değişik şekilde tanımlanmıştır. Maehr ve Meyer (1997), motivasyon kavramının davranışın başlangıcı, yönü, yoğunluğu, ısrarı ve kalitesi gibi etmenleri belirleyen teorik bir kavram olduğunu belirtmiştir. Başka bir tanımda ise motivasyon, bir şeyler yapmak için harekete geçmek olarak ifade edilmiştir (Ryan ve Deci; 2000). Feldman (2011) ise motivasyonu bireylerin davranışlarına enerji ve yön veren bir olgu olarak tanımlamıştır. Motivasyonun bireyleri herhangi bir davranış ya da harekete yönelttiği veya tam aksine hareket etmektен alıkoyan bir olgu olduğu düşünülürse, motivasyonun çeşitli ihtiyaçlarımızdan doğan, içimizden gelen ve organizma için sınırsıza yakın bir güç kaynağı olduğu söylenebilir. Bu tanımın yanı sıra motivasyon, bireyi davranışa yönelten ve davranışın sürdürülebilir olmasını sağlayan bir olgudur. Bir başka

³ T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Cumayanı Ortaokulu, Aydın
senol82@gmail.com

KAYNAKLAR

- Arnold, M. (1960). *Emotion and personality*. New York: Columbia University Press.
- Berntson, G., Boysen, S., & Cacioppo, J. (1993). Neurobehavioral organization and the cardinal principle of evaluative bivalence. *Annals New York Academy of Science*, 702, 75–102.
- Cacioppo, T. J., Priester, R. J., Berntson, G. G. (1993). Rudimentary Determinants of Attitudes. II: Arm Flexion and Extension Have Differential Effects on Attitudes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65(1), 5–17.
- Chen, M., & Bargh, J. (1999). Consequences of automatic evaluation: Immediate behavioral predispositions to approach or avoid the stimulus. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 25, 215–223.
- Corwin, G. (1921). Minor studies from the psychological laboratory of Cornell University. *American Journal of Psychology*, 32, 563–570.
- Elliot, A. J. (1997). Integrating “classic” and “contemporary” approaches to achievement motivation: A hierarchical model of approach and avoidance achievement motivation. In P. Pintrich, & M. Maehr (Eds.), *Advances in motivation and achievement* (Vol. 10, pp. 143–179). Greenwich, CT: JAI Press.
- Elliot, A. J. (1999). Approach and avoidance motivation and achievement goals. *Educational Psychologist*, 34(3), 169-189.
- Elliot, A. J. Approach and avoidance motivation. In James W. *The principles of psychology* (vol. 2). NY: Henry Holt & Co. 1890.
- Elliot, A. J. Approach and avoidance motivation. In Freud, S. (1915). *Repression*. In the standard edition of *Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, vol. XIV. London: Hogarth, 1957.
- Elliot, A. J. (2006). Approach and avoidance motivation. *Motivation and Emotion*, 30, 111-116.
- Elliot, A. J. (2008). *Handbook of Approach and Avoidance Motivation*, New York: Taylor and Francis Group.
- Elliot, A. J., & Covington, M. V. (2001). Approach and avoidance motivation. *Educational Psychology Review*, 13, 73–92.
- Elliot, A. J., Thrash, T. M. (2002). Approach–avoidance motivation in personality: Approach and avoidance temperaments and goals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82, 804–818.
- Eysenck, H. (1967). *The biological basis of personality*. Springfield, IL: Charles Thomas.
- Feldman, R. S. (2011). *Understanding Psychology*, 10. Edition, McGraw Hill, New York.

- Garner, M., Mogg, K., & Bradley, B.P. (2006). Orienting and maintenance of gaze to facial expressions in social anxiety. *Journal of Abnormal Psychology*, 115, 760–770.
- Gray, J. A. (1987). Perspectives on anxiety and impulsivity: A commentary. *Journal of Research in Personality*, 21, 493-509.
- Gray, J. A. (1990). Brain systems that mediate both emotion and cognition. *Cognition and Emotion*, 4, 269-288.
- Gray, J. A., & McNaughton, N. (2000). *The neuropsychology of anxiety: An enquiry into the functions of the septo-hippocampal system* (2. Ed.). Oxford University Press, Oxford.
- Güven, Ş. *Sporcularda Motor Davranış Hızı ve Gücünün Öngörücüsü Olarak Yaklaşma-Kaçınma Motivasyonu Ve Kişilik*. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2018, Manisa (Danışman: Doç. Dr. Serdar TOK).
- Jordet, G., & Hartman, E. (2008). Avoidance Motivation and Choking Under Pressure in Soccer Penalty Shootouts. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 30, 450-457.
- Lang, P., Bradley, M., & Cuthbert, B. (1997). Motivated attention: Affect, activation, and action. In P. Lang, R. Simmons, & M. Balaban (Eds.), *Attention and orienting: sensory and motivational processes* (pp. 87–135). Florida: Lawrence Erlbaum Associates.
- Larsen, R. J., & Augustine, A. A. (2008). Basic personality dispositions: Extraversion/neuroticism, BAS/BIS, positive/negative affectivity, and approach/avoidance. In A. J. Elliot (Ed.), *Handbook of approach and avoidance motivation* (pp. 151_164). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Lazarus, R. S. (1991). Progress on a cognitive-motivational relational theory of emotion. *American Psychologist*, 46, 819–834.
- Maehr, M. L., & Meyer, H. A. (1997). Understanding Motivation and Schooling: Where We've Been, Where We Are, and Where We Need to Go. *Educational Psychology Review*, 9(4), 1997.
- Marsh, A. A., Ambady, N., & Kleck, R. E. (2005). The effects of fear and anger facial expressions on approach- and avoidance-related behaviors. *Emotion*, 5(1), 119–124. <https://doi.org/10.1037/1528-3542.5.1.119>
- Maslow, A. (1955). Deficiency motivation and growth motivation. In M. Jones (Ed.), *Nebraska symposium on motivation* (pp. 1–30). Lincoln: University of Nebraska Press.
- Naugle, K. M., Joyner, J., Hass, C. J., & Janelle, C. M. (2010). Emotional influences on locomotor behavior. *Journal of Biomechanics*, 43(16), 3099–3103. <https://doi.org/10.1016/j.jbiomech.2010.08.008>

- Önal-Hartmann, C., Pauli, P., Ocklenburg, S., & Güntürkün, O. (2012). The motor side of emotions: Investigating the relationship between hemispheres, motor reactions and emotional stimuli. *Psychological Research*, 76(3), 311–316. <https://doi.org/10.1007/s00426-011-0337-4>
- Puca, R. M., Rinkenauer, G., & Breidenstein, C. (2006). Individual Differences in Approach and Avoidance Movements: How the Avoidance Motive Influences Response Force. *Journal of Personality*, 74(4), 979-1014. DOI: 10.1111/j.1467-6494.2006.00400.x
- Roberts, G. C. (2012). Motivation in sport and exercise from an achievement goal theory perspective: After 30 years, where are we? In G. C. Roberts & D. C. Treasure (Eds.), *Advances in motivation in sport and exercise* (pp. 5–58). Champaign: Human Kinetics.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54-67.
- Schneirla, T. (1959). An evolutionary and developmental theory of biphasic processes underlying approach and withdrawal. *Nebraska Symposium on Motivation*. Lincoln: University of Nebraska Press, pp. 1-42.
- Slepian, M. L., Young, S. G., Rule, N. O., Weisbuch, M., & Ambady, N. (2012). Embodied Impression Formation: Social Judgments and Motor Cues to Approach and Avoidance. *Social Cognition*, 30(2), 232–240.
- Sit, H. P. C., Lindner J. K. (2005). Motivational orientations in youth sport participation: Using Achievement Goal Theory and Reversal Theory. *Personality and Individual Differences*, 38(3), 605-618.
- Sokolowski, K., Schmalt, H. D., Langens, T., & Puca, R. M. (2000). Assessing achievement, affiliation, and power motives all at once—The Multi-Motive Grid (MMG). *Journal of Personality Assessment*, 74, 126–145.
- Şişman, S. (2012). Davranışsal İnhibisyon Sistemi / Davranışsal Aktivasyon Sistemi Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 32(2), 1-22.
- Thorndike, E. (1911). *Animal Intelligence*. New York: Macmillan.
- Tooby, J., & Cosmides, L. (1990). The past explains the present: Emotional adaptations and the structure of ancestral environments. *Ethology and Sociobiology*, 11, 375-424.